

Лазарєва Т.А., д.пед.н., проф., Лазарєв М.І., д.пед.н., проф.
Українська інженерно-педагогічна академія

ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сучасні умови поширення захворюваності на Covid-19 змушують багатьох закладів вищої та професійно-технічної освіти, шкіл та інших освітніх закладів переходити на змішані форми навчання та адаптуватися до нових вимог сьогодення. З аналізу діяльності закладів вищої освіти у весняний період карантину можна виокремити труднощі навчання студентів.

1. Труднощі **організаційного характеру**, які полягають у:

- відсутності постійного розкладу проведення онлайн-зустрічей викладачів та студентів;
- застосування різних платформ для проведення онлайн-трансляцій (Zoom, Meet, GoogleClass та ін.);
- невідповідності обсягів самостійної роботи студентів їх можливостям (великі обсяги завдань, які повинні виконати студенти, або навпаки, занадто малі, студентам недостатньо часу для виконання завдань);
- відсутності зворотного зв'язку як з боку викладачів, так і з боку студентів (протягом онлайн-зустрічей при використанні презентацій викладачу складно швидко реагувати на підключення студентів до лекції, якщо ті запізнилися, повертатися до чату та ознайомлюватися з питаннями студентів);
- відсутності оперативного контролю за навчальною діяльністю студентів протягом онлайн-зустрічей (багато хто зі студентів підключаються до онлайн-занять, але займаються своїми справами, а викладач цього не бачить в умовах виключеного відео-зв'язку);
- складність у проведенні практичних та лабораторних занять;
- відсутність відповідного навчально-методичного забезпечення (презентацій, відео-матеріалів, спеціальних додатків для діагностики знань та умінь);
- потребою викладачеві більшого часу для підготовки до занять.

2. Труднощі **психоемоційного характеру**, які полягають у:

- відсутності спілкування з викладачами та однокурсниками;
- надмірного навантаження при бажанні багатьох студентів виконати все, що задали викладачі різних дисциплін;
- відсутність у багатьох викладачів та студентів чіткого розпорядку дня.

3. Проблеми **фізіологічного стану** :

- відсутність активної рухової активності як у викладачів, так і у студентів, наслідками чого є поява зайвої ваги, втомлюваність органів

зору від постійного використання комп'ютерної техніки, роздратованість та нервозність.

4. Труднощі **технічного** характеру, які пов'язані з:

- застосуванням застарілої комп'ютерної техніки без інтернет-зв'язку, відео-камери та мікрофону;
- недостатнім рівнем комп'ютерної грамотності у викладачів та студентів;
- низьким рівнем якості інтернет-підключення (мобільного зв'язку).

В процесі навчання студентів багато викладачів, які відповідально підходили до забезпечення якості навчання студентів зустрілися ще з однією проблемою, яка пов'язана зі складністю проведення практичних та лабораторних занять в онлайн-режимі.

Розглянемо шляхи вирішення цієї проблеми для студентів, що вивчають дисципліну «Харчові технології». Проведенню практичного заняття зі студентами передуює значна робота викладача щодо організації навчального процесу. По-перше, викладачу слід визначити зміст мотиваційно-цільового етапу. Протягом заняття необхідно постійно підтримувати пізнавальну мотивацію шляхом формування інтересу, допитливості, розвитку пізнавальних здібностей студентів. Підтримка викладачем особистісних мотивів студента, формування почуття власної гідності та вагомості створює необхідні умови для успішної навчальної діяльності.

Для реалізації орієнтувального етапу навчальної діяльності студентів викладачу необхідно обґрунтувати та розробити інформаційно-довідкову базу та базу вправ, завдань, питань до кожної теми, що вивчається, розробити робочі зошити до кожної теми, створити термінологічний словник. Бажано обрати саме такі завдання, вправи та питання, які максимально наближені до майбутньої професійної діяльності фахівців у харчовій галузі. При цьому особливу увагу слід звернути на зміст робочого зошиту, який повинен містити тему, план дій, літературу для самостійного вивчення теми, алгоритмізовані діяльнісні моделі професійної діяльності майбутніх фахівців галузі з детальним покроковим виділенням практичних дій. У цьому разі робочі зошити виступають засобами практичного навчання студентів. Такий зошит надсилається студенту заздалегідь до заняття, для того, щодо студенти змогли ознайомитися зі змістом, заздалегідь підготувати питання для дискусії.

На виконавчому етапі викладачу слід постійно підтримувати оперативний зворотний зв'язок зі студентами шляхом самоконтролю, запитань, необхідністю надання відповідей на кожному кроці за навчальною алгоритмізованою моделлю діяльності.

На контрольній-корективному етапі потрібно забезпечити самоконтроль та самокорекцію студентами виконаних дій за допомогою спеціальних дидактичних засобів.

Організація навчального процесу за змішаної форми навчання потребує додаткових зусиль з боку викладача, прояву його професійної компетентності та умінь застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні засоби навчання.